THESIS

Denicler, Ignatius

De adstringentium perverso in haemor-
rhagiis usu et effectu. Halae Magdeburg,
1729.

Inaug.-Diss. - Halle

PROOEMIUM.

MEdicina rationalis inter alia requisita, non modo remediorum selectum, sed & congruum illorum usum complectitur, quoniam in imperiti manu medicamenta, si non aliquando ex accidenti bonum, utplurimum tamen perversum & sinistrum usum exserunt; siquidem alias remedia præter divinam benedictionem, non nisi sub prudentis & probati artificis manu salutarem effectum edere possunt; quemadmodum in communi ordine naturali omnia media, instrumenta & subsidia in congrua relatione & comparatione, ut & justo ordine virtutem suam salutiferam exhibere possunt: hinc in Medicina non sufficit tantum morbos & remedia nosse, sed potius præstat probata, efficacia & secura talia remedia juxta rationes subjecti ægrotantis, causæ morbificæ & ipsius morbi condigne ordinare; & in hac observa-

tione consistit, methodus medendi ac judicium practicum: unde perperam confidentia tantum in hoc aut illud remedium conjicitur, quod in dextra manu dextros & salubres, in sinistra vero i. e. imperita manu, sinistros & perversos prodit effectus: Inter alia remediorum specimina magnam vulgo tenent & possident existimationem sic dicta Adstringentia, quibus ex *Galeni* judicio multiplex virtus medicamentosa adscribitur; unde eadem in multis casibus & necessitatibus, multis sacra quasi anchora existit; quamobrem sub variante interpretatione facile hujus tituli remedia Panaceis & Polychrestis adscribi queant, dum modo fluidas, modo solidas partes afficiunt, modo solidas mobiles, modo fixas & immobiles obfirmare & alterare dicuntur: modo nimios motus coercere, modo deficientes roborare traduntur, adeoque & materiæ & motui satisfacere creduntur: Seorsim vero de talibus remediis asseveratur, quod alio usu & effectu vias & exitus occludant, alio recludant & aperiant; nunc resolvant, alibi incrassent, jam fibras motrices necessario robore instruant, nunc nimio motu præditas, congrua temperie afficiant: interdum motus excitent, aliquando refrænent; alibi partes augeant, reparent, consolident & restituant, alibi minuant, imprimis si luxuriari & in superfluam ampliationem abire videntur, quamobrem nonnunquam contra nimiam obesitatem commendantur: nunc destinantur ad illum scopum, quo humores e partibus repellant, alibi quo in partes advehant & impellant, aliquando iisdem calida, nonnunquam frigida facultas tribuitur; modo cerebrum, cor, ventri-

culum

culum aliasque partes roborare dicuntur, modo nimios in hisce partibus motus refrænare & compescere debent: propterea cephalica, cordialia, pectoralia, stomachica, hepatica, uterina, splenetica, nephritica varia dantur remedia, quæ de adstringentium prosapia esse solent: quid quod illi, qui specificorum remediorum existentiam aut dubiam & æquivocam, aut fallacem & imaginariam esse putant, illud judicium ferre solent, quod specifica non alia sint remedia, quam quæ ad communem classem adstringentium pertinent: quare ferme pluribus indicationibus therapevticis remedia hujus nominis combinari possent, si secundum communem dijudicationem procedere malimus: ob id etiam contingit, ut aliquando adstringentibus virtus adscribatur plane alterius efficaciæ, quale exemplar occurrit in radicibus bistortæ & tormentillæ, quibus vis alexipharmaca, aut speciali modo malignitati resistens tribuitur: imo in aliis arduis morbis, quædam remedia illis opposita, quæ peculiari virtute opem iisdem conciliare dicuntur, ex adstringentium classe seliguntur, qualia interdum nonnulla antispasmodica, anticonvulsiva aliaque existunt; & quo effectu magis remedium quoddam se prodit, quam si oppositis effectibus & operationibus inclarescit, qualia remedia seorsim etiam concelebravit *Galenus*, quæ aliquando aperiunt, interdum retinent & occludunt, excedentes excretiones retinent, retentas & deficientes promovent, quales virtutes etiam adstringentibus adscriptas passim legimus: Et sane optandum esset, ut hactenus

allegatæ laudes ſecuris uſibus reſpondeant, ne forte interdum æquivocos & fortuitos effectus in deprædicatis illis encomiis aliquando reperiamus: Quam altiſonæ & jucundæ de adſtringentibus prædictæ ſunt promiſſiones, tam eximiam diffidentiam cauſantur tot ſiniſtri & pernicioſi effectus, qui cum talibus medicamentis excitati fuerant; ubi quidem ob abuſum, aut malum uſum illorum perita & circumſpecta ordinatio haud rejicitur, dum in foro therapevtico iisdem carere haud poſſumus; quare & iſta, ſicut omnia reliqua adminicula medicamentoſa artificioſam ordinationem requirunt; attamen diverſa experimenta teſtantur, quod non omnis artificioſa horum remediorum commendatio & propinatio ſit, quæ pro tali haberi vult, quin potius crebra teſtimonia comprobant, quam facile & frequenter in multis caſibus & occaſionibus cum illorum adſtringentium uſu pravi effectus & pernicioſæ conſecutiones provocentur: & quando morbos chronicos, alios prægreſſos morboſos affectus conſequentes attento ſcrutamur animo tunc ſane in comparatione ad alias cauſas, multum illorum adſtringentium uſui ſuas debent origines & radices: Proinde hæc remedia multis ſacram velut exhibent anchoram, præcipue in largis aut prodigis excretionibus, in quarum cura quidam in præcoci & ſenſus ad minimum tranquillante ſuppreſſione & retentione acquieſcunt & morbum tali modo curatum eſſe ſibi perſuadent, cum tamen multi ex prava conſecutione ſapere & aliter ſentire diſcant, modo aliquando corruptus conſequentis morbi ſtatus aliquam

emen-

emendationem admittat: nec facile quenquam, rerum medicarum gnarum latet, quomodo multi Medici & Chirurgi peculiares compositiones & formulas adstringentium remediorum, vario modo commixtas & ut ajunt correctas, possideant & commendent: Inter alias laudes, quæ adstringentibus tribuuntur, inclaruit illa vis, qua præternaturales & excedentes aut incongruas & perniciosas sanguinis profusiones compescere & supprimere dicuntur; quod vero in hac ordinatione artificiosa, judiciosa & circumspecta directione indigeant, variis demonstrationibus probari potest: Quam ob rem præsenti Inaugurali Specimine ADSTRINGENTIUM PERVERSUM IN HÆMORRHAGIIS USUM ET EFFECTUM brevi explicatione indicabimus: Adsit nostris conatibus divina Benedictio, ut votis bonis respondeant.

§. I.

QUando de *Adstringentium sinistro usu & effectu in Hæmorrhagiis* differere cogitamus, tunc quoad *titulum* pro illustratione pauca monere placet, videlicet, quod remedia, quæ virtute *tali* prædita in schola medica agnoscuntur, non absolute *deobstruentia* & successum alicujus fluxus *opprimentia* & sufflaminantia existant, sed talia quæ modo fibras *motrices*, sive fibrarum *tonum* ita *excitant* & adjuvant, ut modo actualis *fluxus* cujusdam retentio & *occlusio* consequatur, modo alius *efficacior* & vegetior gradus motus in

iis-

iisdem provocetur, quo mediante functio in aliqua parte administranda *allevatur*, modo *præjudiciosus* motus & processus *cohibetur*, quales effectus non raro sub prudenti & perita directione ad *salutarem* scopum promoventur, ut ita *in genere* inclarescat, quod adstringentia sub manu artificis multiplicem *salutem* afferre adjuvent: Quod *sinistrum* usum horum adstringentium attinet, tunc ille præcipue respicit partim ipsa *remedia potentius* adstringentia, aut in *sensibilioribus* & in *excedentes* motuum gradus pronis subjectis, aut in affectibus *mitioribus* & tractabilioribus, quibus *fortiora* talia remedia *adæquata haud* sunt, adhibita, partim quando quælibet adstringentia in *subjecto inconvenienti*, inopportuno *tempore*, *quantitate* suspecta, *metho do* incongrua, minus necessaria *repetitione*, præter ullam *urgentem* necessitatem, quando etiam alia, mitius & *securius* operantia in aliquo morboso statu & effectu conveniunt & *satisfaciunt*, ut & quando minus digna *præcautione*, minus apta corporis *præparatione*, minus sollicita *potentioris* effectus adstringentis *mitigatione*, minus provida *alienarum* consecutionum *præservatione* adhibita fuere, qualem usum dein aut *evidenter perniciosi*, aut satis *suspecti*, aut alii etiam *incongrui* effectus excipiunt, qui morbum præsentem *exacerbant*, *deteriorant*, *contumaciorem* reddunt, *corrumpunt*, in *aliud* schema conjiciunt, cum *novo superveniente* affectu morboso *complicant*, adeoque diverso modo noxam inferunt; ex quibus effectibus & consecutionibus facile *sinister* horum remediorum usus inclarescit, ut propterea periti & prudentes Medici *cautum* usum, cum iisdem observandum, commendent: *conf. Illustr. D. D. Stablius in disp. de Adstringentium cauto usu:* Quod porro

per-

perversum adstringentium *effectum* concernit, tunc ille interdum plane *alius* occurrit, quam quidem *intentus* & institutus fuit: ita enim inter medicos observatores constat, quod sub *diversa* applicatione & relatione hæc remedia *contrarios* effectus edant; hinc *Smetius in Miscell. Med. Lib. 1. ep. 3. p. 33.* testatur, quomodo aliquando *adstringentia imbecilla roborent*, *aliquando partes imbecillas reddant:* Similiter *Riedlinus Lin. Med. An. 1. Mens. August. obs. 25. p. 259.* producit casum, quo confirmat, quod *adstringentia sæpe non adstringant:* quo loco casum profert, quo testari vult, quod *adstringentia alvum antea obstructam solverint:* Sic *Hartmannus in sua Praxi Chymiatrica*, ubi de *Mensium suppressione* tractat, ad illos *revocandos Martialia* varia remedia admodum extollit: & quamvis a quibusdam Martis virtus *aperitiva* admodum deprædicetur, tamen *Ettmullerus* recte de eodem judicat, *Mars semper per se adstringit & terra magis styptica adstrictoriam tantum habet virtutem: aperit vero mars tantum per accidens*, *vid. illius Colleg. Chymic. Lect. 34.* ubi de *Marte* agit: *perversus* itaque ille est adstringentium effectus, quando hæc evacuationes quasdam excitant & *augent*, si illas *minuere* & *coercere* debent, quando vires *enervant*, si easdem reficere debent, si partes *relaxant*, quando easdem *obfirmare* debent, quales *sinistri* effectus alias *principali* adstringentium virtuti *minus* respondent: denique vero non *in genere* hunc perversum usum & effectum adstringentium hoc themate notare placet, qui labor amplior & diffusior esset, sed tantum *Hæmorrhagias* selegimus, in quibus remedia hæc alioquin *facile* & cum *multa spe* ac promissione ordinantur, quæ tamen non raro *alienam* in iisdem operationem exserunt.

§. II.

In *generali* hac disquisitione *Practica* significamus quod sinister usus & *perversus* effectus *Adstringentium* observetur in *Hæmorrhagiis*, præcipue *spontaneis*, largis licet, tamen in *relatione* ad subjecta non *superfluis* & absolute perniciosis, quando eadem de tali vegeto naturali *robore* pollent, quo præter reliquum *bonum* & avidum appetitum & *plenum* victum, in sanguificationis negotio distincte *operosa* existunt, unde etiam *facile* & *cito multam* sanguinis copiam colligunt & continent, quamobrem ob alias *concurrentes* causas in *liberales*, sufficientes & *largas* sanguinis profusiones inclinant: proinde in subjectis *junioribus*, *sensibilioribus*, aut ratione *temperamenti* in *motus* strenuos & præcipites valde *proclivibus*, nec non ex *hæreditaria* dispositione aut *consvetudine* ad *coacervandum* & *evacuandum* sanguinem *valde* dispositis, aut cum *repetita* & alacri Hæmorrhagia cum eximia *euphoria* sublevatis, adstringentia remedia facile *sinistrum* effectum edunt: præterea idem contingit in subjectis imprimis *calidi* temperamenti, *moribus* strenuis, *impetuosis*, præcipitibus, variantibus, inconstantibus aut morosis, nec non frequentibus *animi pathematibus* præditis: multis *arduis* & difficilibus *animi* operationibus occupatis, in valde *laborioso* & *mobili* vitæ genere negotiosis, crebris animi & corporis *exæstuationibus* expositis, in *diæta* bona, *plena*, *pingui*, aromatica & *spirituosa* viventibus, multiplicibus *excessibus* in diæta deditis, præcipue *crapulæ* aliquando indulgentibus, indeque sanguinis commotiones *orgasticas* sæpius invitantibus & revocantibus: præter hasce circumstantias adstringentia facile in Hæmorrhagiis *inimica* evadunt,

dunt, quando tales Hæmorrhagiæ *periodicæ* existunt & unquam hac *statataria* invasione vel *salubres* fuere, vel ex ejusmodi *salutari* genio continuant, attamen in *proximo* progressu quoad nonnullas qualitates declinant & exorbitant, aut *vicario* actu ex *insolito* licet *loco* insolitoque *tempore prægressas* salutares & consuetas Hæmorrhagias *compensant:* quando porro erumpentes Hæmorrhagias mox in *initio* sui successus magni *orgasmi* sanguinis & fortes ac tenaces *congestiones* comitantur, quando *sanguis* talium subjectorum valde *tenuis* existit, quando talibus Hæmorrhagiis reliquæ *ordinariæ* excretiones immutatæ & *sufflaminatæ* sunt, velut *peripherica*, per *stricturam* cutis, repressionem & congestionem sanguinis ad locum apertum, unde *horripilationes* extremitatum ortum trahere solent, vel si *alvina* excretio retinetur, *urina parcius* secernitur & excernitur, adeoque motus *congestorius* præsentem Hæmorrhagiam *tenacius* urget & comitatur: quando insuper Hæmorrhagiæ quædam, alias *salutares* sanguinis evacuationes subsistentes, *vicario* modo ex *insolito* loco consequuntur, *difficilius* vero inde *erumpunt*, *parcius* fluunt, contumacius tamen & impetuosius suo *molimine eluctatorio* prosequuntur, tunc accelerata & liberali manu propinata adstringentia eminens damnum causantur: si pariter in subjectis valde *plethoricis*, *carnosioris* habitus Hæmorrhagiæ cum magno sanguinis *orgasmo* & forti *congestione* stipatæ procedunt, insuper etiam adstringentia mox in *primo* hujus profluvii accessu parca quantitate offeruntur, tunc eadem *interdum præsentem* Hæmorrhagiam magis *augent* & ad *excessum* disponunt, dum fibris motu *congestorio* jam qualificatis *majus robur* addunt, ac præsentem congestio-

nem *augent*, cui ſanguis alias *commotus* facile obtemperat, ut majori copia effluat: ſi vero adſtringentia *plenariam* fibrarum, maxime circa locum *excretionis conſtrictionem* cauſantur, tunc etiam præſentis Hæmorrhagiæ *plenariam* oppreſſionem ſive *occluſionem* conciliant.

§. III.

Quod vero nunc *Hæmorrhagias*, in *ſpeciali* indole obſervandas, attinet, tunc primo loco *Narium Hæmorrhagias* ſub disquiſitionem ducimus, quæ quando *modice* & *placide* ſuccedunt, *nulla* tali coactione & *adſtrictione* indigent: neque etiam illas in valde *plethoricis* ſubjectis, præcipue *calidi* temperamenti & diæta *ſpirituoſa* fruentibus, aut quando *impetuoſe* erumpunt, ex cauſis *ſanguinem valde* commoventibus, imprimis *moralibus* & *patheticis* natis, magna & *forti congeſtione* præditis & inſtructis, *ſubitanea* & liberali ordinatione conveniunt; tanto minus ſi *ſponte* exoriuntur & antehac *ſalutares* effectus præſtiterunt: quo etiam *plurimæ* illarum circumſtantiarum pertinent, quæ in *generali* præmiſſa tractatione annotatæ ſunt: neque oblivioni tradendæ ſunt tales Hæmorrhagiæ narium in natu *provectioribus* aut *ſenectuti* proximioribus ſubjectis, in quibus *repente* propinata adſtringentia *eminenter perverſum* effectum edere ſolent, ita ut ex effectu, eventu & conſecutione *malus* & *imperitus* illorum uſus dijudicari, æſtimari & agnoſci queat; huc laudabili ſtudio & prudenti obſervatione advertit *Excell. D. D. Stahlius in diſp. allegata ſ. 27. & 28.* qui etiam *ſ. 26. metaſchematismos morborum*, in hac obſervatione ſedulo & ſollicite annotandos, commendat: quæ damna & affectuum ſpecimina e *perverſo* adſtringentium uſu in tali-

bus

bus Hæmorrhagiis oriantur, paucis indicabimus: ita *incongrue* cohibita talis Hæmorrhagia causatur aliquando graves, pertinaces & ægre coercibiles *dolores capitis*, *ophthalmiam*, *lippitudinem*, *visus obscurationem*, *catarrhos fixos* capitis, *Vertigines*, *spasmos* insolitos, *epilepsiam*, *ephemeram simplicem* aut plurium dierum, *polypos* narium, *pustulas* & *efflorescentias* faciei, *inflationes narium*, qualem casum *A. N. C. Dec. 2. an. 8. obs. 226.* allegant, qualis etiam *Dn. D. Præsidi* innotuit, ubi filiolo narium hæmorrhagia *præmature* cum adstringente cohibita fuit, unde mox nasus *rubicundo tumore* & consequente *Erysipelate* correptus fuit: proinde exempla constant, quomodo *Hæmorrhagia narium* cohibita *Apoplexiam* invitaverit; *conf. Hildanus Cent. 3. obs. 11. Wepferus* & *Schneiderus* ubi de causis & curatione Apoplexiæ agunt: hinc *Platerus de observat. propr.* (quem *Schenckius lib. 1. obs. 1. de apoplexia* allegat) dicit: *apoplexia etiam oritur*, *si suppressa sit aliqua sanguinis evacuatio*, *præc. si Hæmorrhoidum fluxio consueta cohibita* fuit: aliquando itaque sanguis *in cerebro* per tenerrima vascula rumpit & *extravasationem* subit, quandoque alium *insolitum* locum eruptionis invenit, qualem casum allegat *Camerarius in observat. propriis* & *Schenckius lib. 1. de naribus* sub tit *promiscua obs. 5.* cum inscriptione: *sanguis post restinctum fluxum narium ex oculis emanans:* ita constat *Dn. D. Præsidi* ubi Theologus Hannoveranus ex Hæmorrhagia narium cum adstringente *suppressa*, in subitaneam & incurabilem *cæcitatem* incidit: huc quadrant casus observatæ fatuitatis aut plane *delirii* a *suppressa* tali hæmorrhagia *vid. Gabelchoverus Curat. & observat. medic. Cent. 3. curat. 78. Hoechstetterus decad. 2.*

caſ. 9. commemorat *ſuggillationem corporis ex narium Hæmorrhagia cum adſtringentibus remediis ſuppreſſa*, ortam: quomodo ſuppreſſæ tales Hæmorrhagiæ ad *phrenitidem*, *anginam*, *peripnevmoniam*, affectus *pleuriticos*, *Hæmoptyſin* ejusque *molimina*, *aſthmata*, tuſſes ſiccas & valde intricatas, *tumores colli & capitis* contribuant, nec non ad *difficilem* reſpirationem, *rhevmatismos*, affectus *arthriticos* &c. attentis practicis incognitum eſſe haud poteſt: & quæ alia *abſcondita* & intricata mala ex ejusmodi cohibitione ortum ducant, in ſcrutiniis & obductionibus mortuorum denique inclareſcit: imo *Gabelchoverus Cent. 5. curat. 37. mortem ex cohibito ſanguinis profluvio per nares in Cephalalgia epidemica* recenſet: *Morbillos narium Hæmorrhagiam ſuppreſſam ſecutos* enarrat. *Salmuth. Cent. 3. obſ. 31.* Ex ejusmodi teſtimoniis facile liquet, quod vera ſit *Thoneri* obſervatio *lib. 4. obſ. 4. p. 227. de ſanguinis effluxu inhibendo*, *quam periculoſum*, ubi de alia ſpecie hæmorrhagiæ e capite procedentis ita profitetur, *etſi ex obſervationibus Medicorum conſtet*, *ſi natura molita ſanguinis excretionem per gingivas*, *eo repreſſo*, *ad vias urinarias ſe converterit: &c.* unde liquet, quomodo adſtringentia naturam in *libera* & *ordinata* ſua operatione turbent & varios connexos perverſos effectus exſerant; quos peritus Medicus vitare poteſt & debet, ſi *cautum* adſtringentium uſum obſervat. Nec deſunt etiam exempla, quibus probari poteſt, quod adſtringentia oblata, ſub præſente *fortiori* congeſtione & ſanguinis *majori* orgasmo, non modo abdominis viſcera *firmius* occludendo, ſed & eo ipſo ſanguinis largiorem *affluxum* ad *caput augendo*

&

& confirmando, narium Hæmorrhagias *exacerbaverint* & in ominosiorem *excessum* deturbaverint.

§. IV.

In *Hæmoptysi*, quem *perversum* sæpe usum adstringentia proferant, multa *exempla* & peritorum *medicorum* suffragia comprobant: etenim quando in hac specie Hæmorrhagiæ *confestim* talia remedia, præcipue *potentia*, aut *copiosa* & *frequenti* continuatione propinantur, vel *subitaneam* aliquando *suffocationem* causantur, dum in pulmonum cellulas *copiosius* effusus & extravasatus sanguis, nec antrorsum, neque retrorsum progredi, adeoque *expectorari* haud potest; unde *obruuntur* pulmones, *majores* bronchiorum canales *occluduntur*, aërisque accessus intercipitur, sicque *suffocatio* excitatur: nonnunquam talia remedia sanguinis excretionem quidem *cohibent*, sed gravem affectum *asthmaticum*, semi suffocativum excitant & morbum valde *angustantem* provocant: aliquando gravem & lethalem *peripnevmoniam* causantur, hinc *Ettmüllerus*, ubi *de Hæmoptysi* in Praxi tractat: dicit: *interna adstringentia ante & sine avertentium administratione, non facile usurpanda, ne sanguinis inconcinnam suppressionem suffocatio aut peripnevmonia excipiat:* quidquod *Schenckius lib. 2. sub. tit. hæmoptysi mortui obs.* cui inscriptio *adstringentium intempestivo usu hæmoptoicus moritur*, testatur, quam *perniciosus* horum remediorum usus fuerit in hac Hæmorrhagia; porro hæc remedia ad *Febrilium* motuum *complicationem* cum Hæmoptysi disponunt; nam quando effluxus sanguinis *repente supprimitur*, a *tergo* vero in pulmonum *substantia* sanguis strenue & affatim affluit, tunc facile periculosa *stagnatio* & *sta-*

ſis ſanguinis in pulmonum *celluloſa* & *membranoſa* ſubſtantia & textura oritur, cui aliquando *inflammatio* cum *febre*, aliquando *ſola febris* ſupervenit: præterea hæc remedia quemlibet hæmoptyſeos gradum in certam & acceleratam phthiſin diſponunt: id quod peculiari obſervatione notat *Celeb. Stahlius diſp. cit. ſ. 29.* ſiquidem hæc remedia *præmature* fluxum ſanguinis *opprimunt*, adeoque efficiunt, ut *occluſa* magna ſanguinis extravaſati copia cito in *corruptionem* ruat & pulmonum *ſubſtantiam* afficiat: nec non ab hoc *incongruo* adſtringentium uſu evenit, ut pulmones *indurentur*, tuſſes & *aſthmata ſicca* conſequantur, *polypoſæ* concretiones in *pulmonibus* & *corde* oriantur, quæ reliquum affectus *ſucceſſum* tanto certius *incurabilem* reddunt, aut id efficiunt, ut citius Hæmoptyſi *tabes* & *hectica* cum reliquarum *ordinariarum* evacuationum perturbatione aut obſtructione accidat, hocque modo vitæ finem acceleret: quid quod conſtant caſus in praxi medica, ubi *ſubito* cum *adſtingente ſuppreſſa* Hæmoptyſis immutata fuerit in gravem *vertiginem* & *apoplexiam* ex repentina regurgitatione & *congeſtione* ſanguinis *intra caput* tranſeunte & impetuoſam ac pertinacem excretionem *vicariam* ſanguinis e capite urgente, quæ vero in tales ſonticas progreſſus ſanguinis per cerebrum *ſufflamminationes* & ſtagnationes, aut *perruptiones* & *extravaſationes* lethales *intra cerebrum*, degenerat: huc referri merentur *ſpecialiſſimi perverſi* adſtringentium effectus in hæmoptyſi, velut per intervalla corripientes, *ſtrangulationes* faucium, vehementes *palpitationes cordis*, *raucedines* continuæ, *orthopnœa* & diſtincta *dyſpnœa* cum mirabili *complicatione* aliorum pathematum pectus affligen-

gentium, frequentes *lipothymici* inſultus, *ſpasmi* & *convulſiones*, *dolores* ſenſibiles, attamen abſconditi, *pectus* afficientes, concurſus *œdematoſi*, *hydrops*, *pectoris* & *pericardii*, *concretio pulmonum* cum *pleura* & adhuc alii, ejusdem *intrecatæ* qualitatis, affectus, quos adſtringentia *facilius* excitant, quando *imperite* in *Hæmoptyſi* adhibita fuere: imprimis vero hæc remedia in hac etiam afflictione excretiones *admodum* neceſſarias cum magno damno *perturbant*, ſicut illi, qui antehac *facilem* aut lubricam *alvum*, liberam & promptam *diaphoreſin*, ſufficientem & æqualem *diureſin* experti fuerant, nunc varias *difficultates* in harum excretionum *ſucceſſu* ſubeunt, ut ne quidem remediis, illarum excretionum *promotionem* concernentibus, *ataxiæ* tales facile obtemperent; unde *conſectaria* prægreſſæ hæmoptyſeos eo magis *intricata* redduntur, ſiquidem alias hæc *adſtringentia* in *Hæmoptyſeos* cura facile ad *corruptorum* morborum geneſes contribuunt: quæ obſervationes practicæ perinde neceſſarias *cautelas* ſubminiſtrant, quo in *periculoſa* tali Hæmorrhagiarum ſpecie remedia præſentis disquiſitionis admodum *provide* & judicioſe adhibeantur; ſiquidem illa denique etiam hunc *perverſum* effectum exſerunt, ut loco *ſecuræ* & *fundamentalis* curationis Hæmoptyſin *mitiorem*, quam *ſubito* cohibuere, ita diſponant, ut brevi intervallo *magno* iterum & utplurimum *lethifero* impetu irruat & *ſingularem ſaltum* deteriorationis, quam attenti obſervatores in *perverſo adſtringentium uſu* & *effectu* inquirunt & inveniunt, exhibeat.

§. V.

Nunc in ordine de *Vomitu Cruento* quædam anno-

 tabi-

tabimus: hic teſte experientia & referente *Illuſtr. Dn. D. Stahlio l.c. §.30. facta jam notabili excuſſione, inter hujus generis fluxus fere patientius adhuc fert adſtrictionem:* attamen quod hæc adſtringentia *in hoc* affectu *aliquoties ſiniſtre* adhibeantur & operentur, perinde *teſtimonia* practica proſtant: quid enim utilitatis expectari debeat a *præcipiti* hujus vomitus obſtructione, quando adhuc in *primo* ſuo *impetuoſo* acceſſu & effluxu eſt, dum affluxus & *congeſtio* ad ventriculum *fortiter* inſiſtit, quando *tota maſſa* ſanguinis in magno *orgasmo*, *alvus* etiam valide occluſa, peripheria valde conſtricta, adeoque ſanguis *ex hac* in *interiorem* corporis regionem *copioſius* repreſſus, *motus* inſuper excretorius valde *exacerbatus* & immoderatus, cauſæ, quæ hunc vomitum *proximius* provocarunt *potentioris* efficaciæ fuere, facile *judicioſus* medicus agnoſcere poterit; ſiquidem ſub *talibus* circumſtantiis adhibita adſtringentia communiter *ſiniſtrum* effectum offerunt: inde enim oriuntur eximiæ *anguſtationes* & *ſuffocativæ cardialgiæ*, tranſitus *congeſtionum* intra *pectus* cum moliminibus *hæmoptyicis*, aut intra *caput* cum intricatis moleſtiis *cephalalgicis*, *hemicranicis*, *vertiginoſis*, *apoplectodeis*, anxietates præcordiales cum vehementi *palpitatione* cordis, *hypochondriorum* graviſſimi dolores & *acutiſſimo* ſenſu ſtipatæ *inflationes hepatis* & ſplenis, *ſpasmi ſemi convulſivi*, cum metu ſuffocationis in *diaphragmate*, acerbiſſimæ conſtrictiones *colicæ* & in *meſenterio*, atrociſſimi & corrupti affectus ſpaſtici *hypochondriaci*, morſicantes *ventriculi* dolores, *vani* conatus *vomibundi*, cum multa *anguſtia* conjuncti, *ſingultus* periculoſi, lethales *inflammationes* & *convulſiones* ventriculi, aliquando plane ſubitanea

mors

mors, talem perversam Vomitus cruenti adstrictionem & suppressionem excipiunt, qualis casus allegatur *in A. N. C. dec. 1. an. 3. obs. 24.* interdum ejusmodi adstrictionem sequitur *dejectio alvina cruoris nigricantis & fere picei, conf. A. N. C. dec. 1. an. 10. obs. 20. & Excell. Dn. D. Stahlii disp. de Motu Sanguinis a viis & crasi non pendentibus vitiis &c.* sic *Schenckius lib. 3. de sangv. vomitu obs. 6. fol. 329.* commemorat casum sub titulo: *Vomitu sanguineo annuatim detenta matrona, præs. tempore Mensium, valde adstringentibus usa, arthritidem & gravem Cephalalgiam incurrit:* præter hæc consequuntur aliquando *sinistrum* adstringentium usum, in Vomitu cruento *ulcera* aut *sphacelus* ventriculi, *concrementa* in *ventriculo* carnoso-fungosa, *induratio splenis* & *hepatis*, *inflammationes* in hisce visceribus, ulcerationes, hectica, hydrops, *icterus* cum *hectica* conjunctus, præc. *niger*, *œdematosi* pedum tumores, *tympanites*, *contracturæ*, constans *virium* & *appetitus* prostratio, *dolores* in *sinistro* hypochondrio perennantes, variaque alia pathemata: singula hæc afflictionum *morbosarum* specimina nituntur præcipue valde *impedito* & *turbato* progressu sanguinis per *Venæ Portæ* propagines & cum eadem, per *connexa* viscera, in quibus facile *stagnationes* & *stases* humorum & *consentientes* aliæ vel in *bonum*, vel in *sinistrum* & malum abeuntes effectum, oriuntur, qui *posteriores* vero usitatiores esse solent; & quemadmodum aliàs *impeditum* progressum sanguinis in *Vena Portæ* graves *spasmi* comitari solent, (id quod *Excell. D. D. Stahlius in disp. de Vena Portæ, porta malorum, de Motu tonico vitali* & in multis aliis locis, velut ad oculum, demonstravit) ita ejusmodi *consequentes* affectus *ejusdem* prosapiæ esse

 solent,

ſolent, dum per *adſtringentia* provocati ſunt, quæ remedia alias fibrarum motricium *ſtricturam* augere ſolent: aſt quoniam *adſtringentia* interdum *Hæmorrhagias provocare* & *exacerbare* ſolent, ita hujus obſervationis teſtem produco *Riedlinum*, qui in *Lin. Med. An. 6. Menſ. Julio obſ. 10. p. 764.* caſum allegat, quod *acetum* (quod vi ſua *adſtringente* ſatis cognitum eſt) ſub *Menſium fluxu largius* hauſtum, hujus *retentionem* & *Vomitus cruenti* ſubitaneam eruptionem & invaſionem excitaverit: de qua obſervatione author ita ſub finem judicat: *Studioſe vitanda eſſe tempore Menſium ea, quæ motum eorundem retardare, aut inhibere quovis modo poſſunt hæc linea ſat confirmat; ſanguis enim ille in motu conſtitutus, ſi præſertim ſit ſubtilior & viæ conſuetæ eidem intercludantur, retrocedens turbas movet & ubivis exitum quærit, quem hic in ventriculo invenit, in aliisque per minus adhuc conſueta loca inveniſſe hiſtoriæ medicorum teſtantur.*

§. VI.

Quæ damna *adſtringentia ſub Menſium fluxu* aut *legitimo*, aut *largo* & *excedente* incongrue adhibita pariant, omnibus peritis Medicis abunde conſtat, ita ut hæc obſervatio *peculiarem* disquiſitionem mereatur, quam tamen in compendio annotabimus: haud vero quisquam ſub *legitimo* Menſium ſucceſſu *talia* adhibebit remedia, niſi *ſub diæta* cum adſtringente ſubjecto error committatur, aut *ſub alio* morbo, quo durante, Menſes *ſua periodo* fluere ſolent, hæc medicamenta *priori* affectui opponantur, quæ vero hunc Menſium fluxum offendunt & turbant, v. g. quando ad fugandam *febrem*, ad coercendam *dyſenteriam*, *diarrhœam* adſtringentia propinantur, quæ

fluen-

fluentes nunc Menſes cohibent, tunc facile *ſontica* inde pathemata provenire ſolent, quæ *gravitate* & *accelerata* invaſione diſcrepant, ſecundum *ſubjectorum* aliarumque circumſtantiarum conditiones & diverſitates: hinc hiſtoria practica teſtatur, quod *repentina* Menſium *ſuppreſſio* ſubitaneos *periculoſos*, imo aliquando *lethales* affectus provocaverit: aliquando vero talem ſuppreſſionem *lentius* ingruentes & *diutius* inſiſtentes affectus excipiunt, quales obſervatores, ubi *Menſium ſuppreſſionem* pro themate & titulo habent, ferme innumeros allegare ſolent: repentinam talem retentionem conſequuntur *cardialgiæ ſuffocativæ*, *convulſiones* lethales, *inflammationes* uteri & inteſtinorum, aut aliorum etiam viſcerum, *febres acutæ*, cum *deliriis*, aliquando plane phreniticis, conjunctæ, ſubitaneæ *aſthmaticæ ſuffocativæ ſpaſticæ* afflictiones, impetuoſæ & pertinaces *congeſtiones caput*, *pectus*, aut *hypochondria* occupantes, enormes & excedentes profuſiones ſanguinis ex *inſolitis* viis, *apoplexiæ* plane *lethales*, *cardialgiæ ſyncopticæ*, aut cum anxio *vomibundo* conatu conjunctæ; numerum talium affectuum horrendorum & periculoſorum augent, *epilepſiæ* aut *aliæ* mirabiles *convulſionum* ſpecies, quæ nonnunquam incantamentis adſcribi ſolent, quarum *D. D. Præſes* mentionem fecit in *diſp. de Menſium anomaliis convulſivis:* Proinde vero *adſtricti* & ſuppreſſi Menſes invitant alias *vicarias*, ex *inſolitis* viis procedentes, *ſanguineas* fluxiones, velut *Hæmorrhagiam narium*, *Hæmoptyſin*, *Vomitum cruentum*, *Hæmorrhoides*, aut *molimina*, has Hæmorrhagias reſpicientia, videlicet *acutas* Cephalalgias cum *ſpaſticis* motibus ſtipatas, *Rhevmatiſmos* acutos, *eryſipelaceas* capitis inflammationes cum *Febre* con-

junctas, ominoſas *vertiginoſas* perturbationes, *ſpasmos* in *collo* affligentes, *odontalgias* atrociſſimas, *aſthmata* variæ ſpeciei, maxime ſicca & *ſpaſtica*, *anginodeas* commotiones, aut plane *cynanchicas*, vehementes & frequentes *palpitationes cordis*, polypos cordis, ſpurias & veras *pleuritico-peripnevmoniacas* afflictiones, *ſtrangulatorio-ſuffocativas* comminationes, ſpaſticas *arthritico-rhevmaticas* commotiones, *contracturas*, *ſplenis* & *hepatis* infarctus, paſſionem *hyſtericam*, *colicam* ſimplicem & convulſivam, varios *Meſenterii* morbos multiplices anomalias *hæmorrhoidales*, *fluorem album* cum multis *ſpasmis* ac *doloribus* ſtipatum, *Epilepſiam hyſtericam*, affectus *cachecticos*, *chloroticos*, *Tympaniten*, *Leucophlegmatiam*, *anaſarcam*, *tabem*, *ulcera in & externa*, *hecticam*, præcipue *obſtructiones alvi*, *glandularum* meſentericarum & reliquarum *primarum* viarum, *ſterilitatem*, *tumores* & *ulcerationes* uteri & connexarum genitalium muliebrium, in certis ſubjectis affectus *nephriticos*, *podagricos*, *arthritico-rhevmatico-podagricos*, *œdematoſos* tumores, intricatam & pertinacem *dyſcraſiam* humorum, quæ non niſi fluxus menſtrui *tempeſtiva revocatione* aliquo modo corrigi poteſt; ex hactenus vero commemoratis facile liquet *quanta morboſarum* afflictionum congeries concatenata ſit, quæ, ſicut a *qualibet* Menſium oppreſſione *facile* oritur, ita eo *vehementius* & *contumacius* illæ invadunt, quando per *adſtringentia* remedia Menſium fluxus *incongrue* cohibitus fuit; qui eminentes *ſiniſtri* effectus in praxi medica memori mente obſervandi ſunt: de quibus etiam notamus, quod hactenus memorati *conſequentes* morbi communiter *corruptorum* morborum claſſi annumerari debeant, adeoque *ægre* mi-

ſtigari, nedum quidem conſtanti, aut *certa* promiſſione *integre* curari queant.

§. VII.

Dum *uteri* purgamina *ſanguinea* aliquo modo obſervamus, ita in hoc ordine & *nexu Lochiorum* mentionem facimus, quæ perinde ex *incongruo* Adſtringentium uſu magna, frequentia & evidentia *detrimenta* ſuſtinent; *repentinam* talem Lochiorum adſtrictionem excipiunt *inflammationes* uteri, *febris* inflammatoria, periculoſiſſimum uteri *eryſipelas*, quod tam atro carbone notat *Hippocrates*, *Convulſiones* uteri, *Colicæ* convulſivæ, *hyſtericæ* paſſiones convulſivæ & *ſtrangulatoriæ*, *gangræna* & *ſphacelatio* uteri, *cardialgiæ* ſuffocativæ & ſyncopticæ, *vomitus* pertinaciſſimi, *phrenitis*, *apoplectici* inſultus, *aſthma ſpaſticum*, *Febres acutæ*, *purpura* febrilis periculoſiſſima, molimina *hæmoptyica*, aut *actualis* hæmoptyſis, *deliria*, indurationes *ſplenis* & *hepatis*, *uteri ſcirrhus* & *cancer*, aut aliquando *hydrops uteri*, aut *concrementa* uterum moleſtantia, *tympanitis*, *Aſcites*, *phthiſis*, *hectica*, diverſi morbi *corrupti*, ad *ſpaſmorum* proſapiam ſpectantes, *contracturæ*, *paralyſes*, ſpaſmi *fixi*, *paſſio iliaca*, pertinaciſſima *alvi obſtructio*, aſthmata etiam *ſicca* valde refractaria, acutiſſimi *capitis dolores*, *ſterilitas*, *fluor albus* acris & pertinax, *ulcera* partium *genitalium*, *œdematoſi* tumores, cum *rhevmatiſmis* & *eryſipelaceis* commotionibus conjuncti, aliarum *ordinariarum* excretionum eximiæ *perturbationes*; & inde etiam propullulantes affectus morboſi, repentinæ, pertinaces & periculoſæ congeſtiones *ventriculum*, *hypochondria*, *pectus* & *caput* corripientes & in aptis ſubjectis, ſub *certis circumſtantiis* in perfectas *inflammationes* abeuntes,

tes,

tes, contumacissima & pertinacissima pathemata *hysterica*, *mirabiles* & *horrendi* motus *convulsivi*, cum gravi *rationis* corruptione & *perturbatione* conjuncti, *peculiares* absconditi *abdominis* & *uteri tumores*, quale exemplum allegat *Riedlinus Lin. Med. An. 6. Mens. Aug. obs. 10. p. 890. seq.* qui etiam illam observationem suo testimonio confirmat, quod si *non confestim* Lochiorum oppressionem *morbosa* pathemata sequantur, tamen *post* aliquot annos ejusmodi damna ab eadem causa proveniant: ob id quædam fæminæ afflictæ miseri morbosi *chronici* sui status *prægressum* quoddam *puerperium* significare sciunt: aliquando ab ejusmodi Adstringentium usu originem trahunt *Molæ* & prægrandia *concrementa* in *uteri* cavitate: Simile quid judicandum est de *Hæmorrhagiis uterinis*, Mensium *plenariam* cessationem consequentibus, quæ quando *præmature*, aut *incongrue* cum *adstringente* remedio *obstructæ* fuere, plurimos prædictorum affectuum post se trahunt, præcipue *convulsiva hysterica* pathemata, *asthma* & *catarrhum suffocativum*, *ædematosos* tumores, *asciten*, *tympanitem*, *colicam convulsivam*, *hecticam* & *ulcera uteri*: quo loco reminiscitur *D. D. Præses* alicujus casus practici, qui ante plures annos sub ejus directione medica fuit, ubi fæmina honesta post quinquasimum ætatis annum aliquoties ominosam & molestam uteri Hæmorrhagiam perpessa fuerat, a qua sub consiliis *D. D. Præsidis* ipsa sine mala consecutione liberata fuit; quæ vero, quia quoad *diætam* & *animi* moderationem salutaribus consiliis minus obtemperavit, novos ejusdem Hæmorrhagiæ insultus invitavit, quorum unum ipsa proprio ausu adstringente remedio cohibuit; & licet antea tale tentamen a D. D. Præside interdictum fuerit, sub præsagio metuendi

asciti-

aſcitici affectus, tamen poſt adſtringentis clanculum adhibiti uſum, illa fæmina intra quinque ſeptimanarum ſpatium Hydrope aſcite expiravit: Quando porro in hoc nexu in memoriam vocamus *Hæmorrhagias*, quæ *abortus* comitari ſolent, tunc illarum *infelicem* tractationem cum *adſtringentibus* judicioſè annotavit & taxavit, *Celeb. D. D. Stahlius l. c. ſ. 33. nec non in diſp. de Abortu & fœtu mortuo:* temerariæ enim harum Hæmorrhagiarum adſtrictiones, non modo reliqui ſalubris *Menſtrui* proceſſus graviſſimam *perturbationem*, imminutionem & ſuppreſſionem, ſed & prædictos *acutos* uteri *inflammatorios* affectus invitant, nec non acerbiſſima pathemata *hyſterica*, cardialgico-*ſtrangulatorio*-ſuffocativa, *convulſiones* hyſtericas, *molarum* geneſes, morbos *corruptos*, cachectico-hectico-ſpaſticos, *Hydropem* & *flatulentam* extenſionem uteri, *ulcera uterina*, *conſuetudinem* abortiendi, cum conſequente *Hectica*, *nova* molimina *Hæmorrhagica* in *utero* cum pertinaciſſimis *ſpaſmis* & *congeſtionibus* ſtipata, *actualia* enormia repullulantia profluvia *cruenta* uterina anomala, *cardialgias*, velut per *paroxyſmos* vehementer angentes & cum *lipothymiis* conjunctas, perpetuam *ſterilitatem*, aliarum *ſalutarium* excretionum graves confuſiones, præcipue *retentiones*, ſpaſmos *in*- & *externum* corpus affligentes, cauſantur: interdum etiam *adſtringentia* remedia *mitiores* tales Hæmorrhagias in *excedentem* & *prodigum* ſtatum conjiciunt, cujus ultimæ obſervationis aliquot exempla & ſpecimina commemorare poſſemus, ſi ratio inſtituti & temporis concederet, interim illius veritas in facto attentis medicis incognita eſſe haud poteſt.

§. VIII.

In ſerie Hæmorrhagiarum nunc ſuccincta disquiſitione *Hæmorrhoides* annotationem merentur, quæ vel in primo *acceſſu*, vel in proximis *moliminibus*, vel in plenario *ſucceſſu* ab *Adſtringentium* remediorum uſu *facile* & *valde* affici & alterari poſſunt; quæ obſervatio hujus Hæmorrhagiæ *diſtinctam* ſenſibilitatem manifeſte comprobat; quemadmodum *mitioris* efficaciæ adſtringentia in hoc proceſſu *hæmorrhoidali magnam* operationem præſtant: quamobrem generali quodam monito valde raram, refractam & circumſpectam illorum ordinationem commendamus: etenim vel *unica adſtrictorii* effectus medicina, ejusque *unicus* uſus, aut *in*- aut *externus*, totam *ſalutarem* hujus fluxus deſtinationem invertere & *corrumpere*, quid quod valde *pernicioſos* conſequentes effectus provocare poteſt, imo proh dolor, ſæpe ſuevit, qui *alia* methodo haud *emendari* & corrigi potuerant: Et meretur ſane judicioſam obſervationem, quod infelix & *incongruus* uſus adſtringentium in *primo* acceſſu motuum hæmorrhoidalium, intricatos, corruptos, refractarios & complicatos morbos accerſere queat, quos illi, quibus *Hæmorrhoidum* negotium & *adſtringentium* relatio ad illud haud condigne cognitum eſt, haud *a tali proſapia* derivare ſciunt & volunt; unde ſæpe *ſaltus* ad *alias* cauſas formatur & curatio *ex alio* fundamento inſtituta minus proſperis ſucceſſibus gaudet: attamen *ſiniſter* uſus adſtringentium in *Hæmorrhoidali* negotio, multiplices *ſiniſtros* habet effectus: haud quidem nobis inpræſentiarnm de tali *craſſo* judicio, aut rectius crudo *præjudicio* ſermo eſt, quod Hæmorrhoides *promiſcue*, utpote nudè *præternaturales* & *abſolu-*

absolute insalubres sanguinis profusiones *coercendæ* sint, sed illam tantum sollicitudinem intelligimus, qua aut *largior*, aut plane *excedens*, aut cum *doloribus* stipata hæmorrhoidalis commotio & fluxio *subito* adstringentibus profligatur, unde lerna & *caterva* malorum evolat & propullulat; ad hunc censum pertinent, *inflammationes* & *ulcerationes* in locis hæmorrhoidalibus, ut & seorsim *fistulæ*, *colicæ* hæmorrhoidales, *gangræna* & *sphacelus* intestinorum, atrocissima pathemata *hypochondriaca*, *splenetica*, *hepatica*, *nephritica*, *cardialgica*, *vomibunda*, podagrica, *arthritico-colico-podagrica*, *mictus cruentus*, *dysuriæ*, *asthmata sicca & spastica*, *catarrhus suffocativus*, *polypi* & *palpitatio cordis*, varia *concrementa*, tam in *confiniis* locorum hæmorrhoidalium, quam in reliquis *externis* regionibus corporis, molimina ad *vomitam cruentum*, aliquando ad *Hæmoptysin* tendentia, *vertiginosæ* perturbationes, *apoplecticæ* comminationes, aut *actuales* invasiones, *indurationes* viscerum, impr. splenis & hepatis, *icterus*, *œdemata*, *cachexia*, *hydrops*, *hectica*, gravis *oppressio pectoris*, partium *genitalium* multiplex offensio, transitus congestionis ad *ventriculum*, indeque orientes diversæ *ventriculi* afflictiones, præcipue *angustiæ* post pastum, frequentes *anxii* urgentes conatus *vomibundi*, *concoctionis* perturbatio, *vomitus cruentus*, *melancholia hypochondriaca*, *mania*, pertinax *obstructio alvi*, indeque proveniens *ileus morbus*; quales numerosos consequentes affectus fusius *D. D. Præses* commemoravit *in dispp. de Hæmorrhoidum anomaliis*, *de Hæmorrhoidibus suppressis*, *de Hæmorrhoidibus symptomaticis:* imo *tanta* adstringentium vis est in Hæmorrhoidali negotio adhibitorum, ut effectus *sinistri* inde provenien-

 tes

tes *haud facile emendari* queant: quid quod accidit etiam interdum, ut in *excessivo* fluxu hæmorrhoidali, ubi sanguis *subtilior*, congestio *fortior* & *pertinacior* est, adhibita *adstringentia* fluxum præsentem *augeant*, excessum *confirment* ac *lethalem* effectum & eventum accelerent & promoveant; unde interdum in tali casu & medici & alii homines conqueruntur, quod nulla medicina, aut nullum medicamentum amplius operationem suam exserere potuerit, man habe wohl mercken können, daß es mit diesen Zufall zum Todt gehen werde, weil nichts mehr anschlagen wollen, und die gebrauchten Artzeneyen lauter contraire Würckungen gehabt.

§. IX.

Et quamvis *Mictus cruentus* etiam *circumspectum* Adstringentium usum perferat, tamen *incongrue*, præmature, *liberaliter* & *diutius* adhibita talia remedia, multos & graves *sinistros* effectus provocant, quos hoc ordine brevibus annotabimus: quæ pathemata *suppressio Mictûs Cruenti* causetur, ex parte annotavit *Claudinus in Consult. & Respons. Cons. 141. fol. 248.* Sicut itaque cruenta Mictio aliquando ex Hæmorrhoidibus *suppressis* oritur, ita illius Mictus *suppressio vehementi* impetu in loca *hæmorrhoidalia* ruit, unde *colicæ hæmorrhoidales* pertinacissimæ, *inflammationes* periculosæ locorum *hæmorrhoidalium*, affectus *nephritici*, *ischiadici*, *gonagrici*, *podagrici*, *dysuria* & *ischuria* pertinax & valde molesta, *ulcera vesicæ urinariæ* cum intensissimis *doloribus* conjuncta, *œdemata* pedum, *cachexia*, *ascites*, consequuntur: nonnunquam, attamen rarius, molimina *hæmoptyica* superveniunt, sicut *concursum mictionis cruentæ* & *sputi cruenti* annotavit *Angel.*

gel. Victorius Consult. Medic. 67. p. 217.- vid. Breßl. Gesch. 18. Vers *p. 622. de Mictione cruenta cum Hæmoptysi alternante;* quo pertinet concursus hujus mictus cum *cruentatione gingivarum, vid. Hæchstetterus decad. 1. cas. 2. Hollerius de morb. int. lib. 1. c. 51.* allegat casum, de *quodam sanguinem per urinam, alvum* & *vomitum* emittente: quibus observationibus id significare & demonstrare volumus, quod *suppressio* mictus cruenti *similes* partes & *regiones* variis *morbosis* afflictionibus submittere queat soleatque: ita *Acta Berolin.* reminiscuntur *metastaseos mictus cruenti ad caput decad. 2. Vol. 2. p. 23. conf. disp. D. D. Præsidis de Mictu cruento:* nonnunquam *suppressionem* mictus cruenti excipit affectus *paralyticus, hemiplecticus, apoplecticus, hecticus, marasmus senilis, asthma siccum, catarrhus suffocativus, impotentia virilis,* frequentes *colicæ nephriticæ,* aliæ *anomaliæ hæmorrhoidales,* ominosa *virium* prostratio, singularum *functionum* animalium, moralium & naturalium perturbatio & nonnunquam enervatio, *stupor* membrorum paralytoideus, *aridura* & *contractura* partium, *conf. Illustr. Dn. D. Stahlius l. c. §. 35.* Proinde in experientia medica exempla desunt, ubi *mictio sanguinea adstringentibus non cessit vid. Riedlini Lin. Med. An. 6. Mens. Aug. obs. 3. p. 862.* Neque etiam *Gingivarum cruentationes promiscuam* suppressionem & *adstringentium* ordinationem admittunt, præcipue quando illæ cum *aliis* Hæmorrhagiis consentiunt, velut cum *cessantibus narium Hæmorrhagiis,* aut *Mensium suppressionibus* & retentionibus &c. aut quando illæ *periodicæ* existunt, quales *Schenckius lib. 1. de gingivis. obs. 2.* allegat, vel si *magna* congestione stipatæ sunt, ut sanguis ex *reliquo* corpore ad *gingivas* lar-

 gius

gius advehatur, vel si ipsa cruentatio *primo* suo successu *impetuosa* est & subinde cum magno sanguinis *orgasmo* & animi *angore* sustentatur, ubi communiter *affluxus* sanguinis ad locum affectum *copiosior* esse solet: quando etiam talis cruentatio post valde *dolorificam* dentis extractionem obtigit, quam pertinaces humorum *affluxus*, in tales *hæmorrhagias*, aut *tumores*, aut *inflammationes* interdum abeuntes, sequuntur; quando in subjectis admodum *plethoricis* & in *liberales*, *largas* & *salutares* Hæmorrhagias pronis occurrunt &c. in quibus & adhuc *aliis* circumstantiis adstringentia, *confestim* adhibita, *sinistras* operationes exhibent & *inflammationes* in faucibus, collo, aut reliquo capite, *Hemicranias*, *phrenitides*, acutas *cephalalgias*, *vertiginosas* perturbationes, inflammationes *pectoris*, hæmoptyica molimina, aut consequentes *perfectas Hæmoptyses*, aut transitus in *pristina* loca Hæmorrhagica, affectus *spasticos* aut plane *convulsivos* causantur; siquidem ex experientia medica constat, quomodo *gingivarum affectus* cum *Mensibus* cohæreant: *vid. Schenckius* de *Mensibus ex gingivis lib. 4.* sub tit. *Menses e loco alieno fluentes obs. 3.* ubi casus ex *Roussæo* allegatur, *conf. Rhod. Cent. 3. obs. 51. Zac. Lusit. Prax. admir. Lib. 1. obs. 19. Schneiderus de Catarrh. lib. 3. c. 8. p. 278. conf. A. E. L. An. 1727. Mens. Sept. p. 402. de ulcere gingivarum ex Hæmorrhoidibus consolidatis :* Dantur vero vicissim casus, qui probant, quod *cruentationes gingivarum nullis* (adeoque etiam adstringentibus) *cederent medicamentis*, unde *æger e medio sublatus* fuit, *conf. Schenckius l. c. obs. 3. ex Hollerii* observatione *Com. 2. ad aphor. 18. & lib. 2. sect. 2. Coac Hipp. 1108.* quibus annotationibus adhuc addimus historiam ex *A. N. C. Dec. 1. an. 3. obs. 316. de Hæmorrhagia*

rhagia post evulsum dentem & morte post subito repressam talem Hæmorrhagiam: quæ singulæ observationes se invicem *illustrant* & nostram tractationem *confirmare* adjuvant.

§. X.

Præter hactenus propositas observationes placet paucis adhuc reminisci sinistri usus & effectus adstringentium in *Hæmorrhagiis Vulnerum:* etenim si vulnera aut *simplicia*, aut *vasorum* sanguiferorum sanguinem fundunt, insuperque subjecta eminenter *plethorica*, proinde *sensibilia*, in *commotiones* & *evacuationes* sanguinis *prona*, fortioribus animi *patheticis* commotionibus *iracundis*, *terrificis*, *libidinosis* immodicis *desideriis* occupatis &c. obnoxia, *diætæ plenæ*, lautæ, spirituosæ adsueta, variis & frequentibus *exæstuationibus* sanguinis exposita, iteratæ *ebrietati* dedita sunt, si plurimi horum respectuum *proximius* ad illatam læsionem applicari possunt, si sub vulneratione præsentia *ebrietatis*, magna *commotio animi*, gravis *exæstuatio* corporis &c. concurrunt, tunc haud securum & salubre est, ut *citius* adstringentia adhibeantur, quæ *repentina repressione* sanguinis graves & *perniciosas* alterationes causantur, dum *inflammationes* præcipites, impetuosas & pertinaces, *febres* vulnerarias, *Spasmos* vehementes, *convulsiones*, periculosos *tumores* affectarum partium, cum *doloribus* conjunctos, *congestiones* & *molimina hæmorrhagica*, alia loca aliasque regiones invadentia, pro ratione circumstantiarum *deliria*, *phrenitides*, affectus *soporosos*, *apoplecticos*, *paralyticos*, *syncopticos* insultus, subitaneam *putredinem*, ægerrimam partis mundificationem, *dolores ardentes* & *spasticos* proxime circa affe-

ctam

ctam partem *obstructiones alvi* & *urinæ*, graves perturbationes progressus sanguinis, præcipites *translationes* sanguinis in alia & *nobiliora* ac *sensibiliora* loca, eximia totius curæ *impedimenta*, quæ ægrius *optimis* medicationibus obtemperant, *inversiones* vulnerum in suspectos *tumores*, ominosas *synovias*, aut refractarias *ulcerationes* caussantur: hinc periti & circumspecti medici & chirurgi solliciti monent, ne in *capitis* & partium *largius* sanguiferarum vulneribus *Hæmorrhagia confestim* coerceatur, quoniam talem suppressionem, sub prædictis circumstantiis præstitam, modo indicata & adhuc alia pathemata sequuntur: hinc *Benedictus de curandis morbis lib.1. c. 47.* & ex hoc *Schenckius lib.1.de vuln. capit. obs. 2.* dicunt: *quod in vulneribus capitis aliarumque partium curandis nonnunquam largiori sanguinis profluvio ad convulsiones declinandas indulgendum:* quo referimus *Paræi* verba in *chirurg. Lib. X. cap. 20:* dum dicit (ubi *de tractatione sagittæ in ossa defixæ* sermonem habet) *sanguis exprimendus ejusque liberior effluxus pro virium tamen & partis conditione permittendus, sic enim pars ipsa, plethora & cacochymia levabitur, minusque inflammatione, putredine, & aliis, quæ in metu sunt, symptomatibus, tentabitur*: cum quibus observationibus *Paracelsi* annotatio sub *congrua* limitatione & interpretatione concilianda erit, quando de Hæmorrhagiis vulnerum in *sua chirurgia* judicat, quod illæ *permittendæ* sint, usque ad *statum*, videlicet subjecto, læsioni & circumstantiis *congruum:* & quamvis non semper juxta illius monitum in *repentinis* præsertim Hæmorrhagiis ubi *periculum in mora* est, *tamdiu* cum sistentium usu *cunctandum* sit, donec illius *causa* remota fuit, sicut *Hildanus*

danus cent. 5. obs. 72. hanc animadversionem taxavit, tamen in prædicta annotatione *applausum* utique meretur: hanc *cautelam*, quam præsenti meditatione commendamus, confirmat tanto magis ille effectus, quando aliæ *prægressæ* consuetæ *salutares* Hæmorrhagiæ, hanc viam *insolitam* patefactam ingrediuntur, & ex eadem *vicario* modo urgentem superfluum sanguinem prosequuntur; sicut exempla prostant *Mensium per vulnera* fluentium *vid. Schenck. lib. 4:* quemadmodum illa observatio in foro chirurgico attento & *judicioso* animo annotanda est, quod magna circumspectione adstringentia in Hæmorrhagiis vulnerum adhiberi debeant, quando vulnera *tali tempore* inflicta sunt, quo aliæ *salutares* Hæmorrhagiæ succedere solent, aut *artificialis* sanguinis subtractio antehac administrata fuit: Ex quibus singulis observationibus inclarescit, quam *sæpe sinister* horum remediorum usus & effectus in Medicina occurrat & quanta sollicitudine ille vitandus sit.

§. XI.

Tam numerosos & eminenter *perversos* & perniciosos effectus exserunt *Adstringentia sinistrè* usurpata, præc. in *Hæmorrhagiis* diversis, sicut hactenus sufficienter annotavimus; ejusmodi *perversi* effectus proveniunt a gravi & valde *præjudiciosa tonici* motus alteratione, quando videlicet hæc adstringentia remedia adhibita ansam subministrant, aut stimulum addunt, quo sub *forti* sanguinis *affluxu*, orgasmo & effluxu, *fibræ* sic dictæ *motrices* circa locum *excretionis* repente & *vehementer constringuntur*, adeoque hæc evacuatio *subito* sufflaminatur: quippe quæ *accelerata* & præmatura cohibitio Hæmorrhagiæ præcocem alterationem, non modo quoad *sensum*, vitali

E oeco-

œconomiæ invigilantem, ſed & quoad *humorum* motum, & connexarum partium ſolidarum *organicarum* ſtatum & uſum; etenim in tota *rerum natura* manifeſtum eſt, quod *ſubitaneæ* mutationes graviſſimas *alterationes* cauſentur: quando enim operatio quædam in ſuo *tenaci* & *impetuoſo* ſucceſſu *ſimul* & *ſemel* cohibetur, tanta in *cauſa* operante contingit *confuſio* & conſternatio, ut *perverſiſſimæ* conſequantur actiones, quarum decurſus & exitus utplurimum *pernicioſus*, imo ſæpe *funeſtus* eſt: quid quod tanta hujus *repentinæ* alterationis vis eſt, ut pravi effectus, & malæ conſecutiones *ægerrimè* corrigi queant, id quod ſupra in ſpecimine *Menſium* & *Hæmorrhoidum* brevibus indicavimus, ut facile periti & judicioſi Medici agnoſcant & deplorent, quandam ſtragem & perniciem *unquam* adſtringentia in talibus Hæmorrhagiis præſtiterint: imo *veritati obſervationis* practicæ reſpondet, quod *ſemper* adſtringentia in *talibus* Hæmorrhagiarum ſpeciebus *incongruè* propinata præſagium *malum* de ſucceſſu *curæ* & *morbi* ferre urgeant: quanta vero eximia *damna*, ex *ſubitaneis* Hæmorrhagiarum adſtrictionibus propullulent & corpori immineant, haud difficili indiget demonſtratione: inde enim oriuntur *præcipites* ſanguinis, in *effluxu* ſuo *impediti*, in *affluxu* vero ſuo impetuoſo non *temperati*, *reſtagnationes*, nimiæ & momentaneæ vaſorum & partium *oppletiones*, indeque *ſubito* exorientes ſanguinis arduæ & magnæ *ſtagnationes*, aut plenariæ *ſtaſes*, præcoces *corruptiones*, aut *functionum*, in *afflictis* partibus perficiendarum, repentinæ immutationes; quibus alterationibus ſuperveniunt pro *partium* & *individuorum* præcipuè etiam *ſenſibilitatis perſonalis* diverſitate, modo impetuoſi & vehementes *ſpaſmi*, modo atroces *convulſiones*, modo *inflam-*

flammationes, modo *febres* & hæ quidem aut valde præcipites & *acutæ*, aut perquam *erroneæ:* ejusmodi repentina alteratio ad morbos *complicatos*, *intricatos*, *corruptos* & admodum *refractarios* contribuit: quid quod *una* prædictarum Hæmorrhagiarum *perverso* adstringentis usu *offensa*, *totam* corporis œconomiam afficere, multisque pathematibus obruere potest & solet: hinc in tali statu *nulla calamitas sola*: quin plane tales *consecutiones* morbosæ irruunt, quæ sæpe *nihil commercii* cum Hæmorrhagiis habere videntur: quare varia *motuum* vitia, nunc in *excessu*, nunc in *defectivo* processu, nunc in *irregulari* successu consistentia, oriuntur: hinc singuli ferme compatiuntur *humores*, qui modo in *libero* suo progressu eximie *impediuntur*, modo subitanea *mixtionis* & *consistentiæ* perversione afficiuntur, adeoque inficiuntur, aut *depravata* qualitate offenduntur, modo in *diversas corruptionum* species conjiciuntur, inde porro functiones *se-* & *excretoriæ* turbantur & communiter *minuuntur*, *impuritates* coacervantur, ordines *reliquarum* operationum pervertuntur, organa deobstruuntur, adeoque *specialia* illorum officia supprimuntur aut impediuntur, variique *connexi pravi* effectus, indicato causandi modo, eliciuntur: imo aliquando hæc remedia *incongruos conatus* hæmorrhagicos alliciunt, adjuvant, excitant & exacerbant, ut *ultimam* perruptionem adjuvando, *vehementioribus* congestionibus viam aperiant, subinde vero *excessivas* Hæmorrhagias provocent: sicut vicissim talia remedia, prudenti & *artificiosa* manu adhibita, *difficulter* erumpentes *salutares* Hæmorrhagias ad *faciliorem* fluxum & successum disponere adjuvant: quæ consideratio eo etiam inservit, ut *causali* explicatione illum effectum *illustrare* & *demonstrare* queamus, cur in-

 ter-

terdum Adſtringentium remedia contrarium edant effectum & Hæmorrhagias præſentes magis *excitent*, quam refrænent: de qua *inverſa*, in multis caſibus etiam *perverſa*, imo plane *contraria* operatione adſtringentium in prædictis mentio facta fuit.

§. XII.

Sed quid in tali neceſſitate *conſilii* ſupereſt? quando miſeri quidam patientes in talia *pericula* inciderunt; facta quidem infecta fieri haud poſſunt! interim in tali modo læſis oleo & vino opus eſt: non negandum tamen eſt, quod aliquando in ſcyllam incidat, qui & charybdin vitare ſtudet; quam ob rem magna circumſpectione in ejusmodi caſibus opus eſt: ita afflictos penitus *deſerere* & prognoſtico *fatali* relinquere velle, *relligio* vetat & chriſtianus amor obſtat, multa vero *ſalutaria promiſcue* polliceri velle, *conſcientiam* violat, quoniam tales caſus magis in *deteriorem*, quam meliorem inclinant ſtatum, neque in *Medico*, harum obſervationum *optime* gnaro, ejusque *poteſtate* eſt, ut relevetur æger: ſiquidem *occaſio præceps*, *vita brevis* & *experimenta inſufficientia* ſunt: *magni* momenti artificium eſt, ſi aliquando plures corrigere poſſunt, quod *unus ſiniſtro* adſtringentium uſu perdidit; interim a perito medico id faciendum eſt, *quo usque* vires artis pertingunt; reliquum *divinæ* directioni relinquendum: quamobrem aliquando in *præmatura* & *ſubitanea* ſuppreſſione Hæmorrhagiarum *matura V.Sio* inſtituenda, antequam perículoſæ *inflammationes*, *ſpasmodicæ*, *convulſivæ* aut *febriles* commotiones ſuperveniunt; talis miſſio ſanguinis in ejusmodi circumſtantiis non debet eſſe *exigua*, quamvis Hæmorrhagia præceſſerit, quoniam motus in ſanguine *poſt adſtrictionem vehementior* eſt: deinde opera

dan-

danda est, quo *motus*, reliquas *salutares* & necessarias evacuationes *retinentes*, emendentur, ob quam causam conveniunt *antispasmodica*, *nitrosa*, *cinnabarina*, *absorbentia*, cum *acidis* saturata, *corallia rubra*, spir. nitri dulcis, nec non *lenientia emulsiva*, gelatinosa, lacticinia, decocta lenitiva; ad *alvum* seorsim allevandam oleosa *lenientia interna;* clysteres lenientes, cataplasmata lenientia, mannam cum cremore tartari oleoque amygd. dulc. aut lacte mixtam commendamus; proinde conveniunt auxilia *sanguinis* motum in *æqualem* progressum & distributionem redigentia, velut *infusa calida* ex rad. cichor. scorzon. gramin. liquir. C. C. raspat. passul. min. cremor. tart., cum dimidio aquæ & lactis conficienda; ut & potiones ex aqv. destill. scorzon. ceras. nigr. Plantag. fl. sambuc. acac. gelat. C.C. liqv. spirit. nitr. dulc. syr. papav. rhæad. præter hæc conferunt *secura* & *selecta sedativa*, *minimè* opiata, neque etiam facile aut promiscue castorina, sed *papaveracea*, aut decocta aut emulsiva; quo etiam flor. chamom. vulg. sambuc. aneth. acac. spectant, qui decoctis combinari possunt: præstat tamen in ejusmodi casibus *antispasmodica* & *lenientia* vicibus *repetitis* adhibere, haud vero remedia sanguinem valde *commoventia* interponere: pro re nata prosunt *pediluvia*, *fomenta*, & *alio* modo extrinsecus partes *strictas relaxantia*, velut in *Hæmorrhoidum*, *Mensium* & *Lochiorum* præmatura suppressione: præterea etiam in tali necessitate *congruam* medelam *retardare* haud convenit, sed *primis* principiis mox obstare expedit, neque tamen decet *correctionem* ejusmodi sinistri adstringentium effectus *impetuose* urgere, quoniam ejusmodi casus *moderate*, attamen cum *efficaci* successu tractari debent: Quando effectus sinistri prædicti in *chronicos* morbos abeunt, tunc in non-

nullis casibus *Balnea* & *acidulæ* utilitatem suam promittunt, modo *tempestive* adhibeantur, priusquam humorum *stagnationes*, aut viscerum *indurationes firmiorem* sedem occuparunt: ubique tamen moderata *humectantia*, leniora *resolventia*, & temperata *lenientia* conveniunt: siquidem repetita sanguinis ventilatio proinde commendationem meretur; quid quod aliquando in repentina *urgente* necessitate artificiose & methodice *repetita* talis VSectio utilis & necessaria existit: habent etiam in quibusdam casibus *revulsiva* suum locum, quando videlicet ex *incongruo* adstringentium usu repente *translationes* periculosæ in *alia* suspecta i.e. *majus* periculum involventia loca abeunt: *Panaceæ* instar in talibus casibus convenit *pulvis antispasmodicus Stahlianus*, quater quinquies per diem naturalem adhibitus & cum *pilulis Stahlianis* interposita vice adhibitus, quæ posteriores iterum necessarias & *salutares* Hæmorrhagias, *tempestive* tamen & *methodice* adhibitæ, in ordinem ducere & aliorum remediorum oblatorum & præmissorum *sinistrum* effectum, *relative* corrigere adjuvant: sufficiant hæ *fundamentales* & *generales* annotationes *Practicæ*, præsenti tractationi quadrantes: speciales ulteriori meditationi relinquimus; nunc vero huic explicationi finem imponimus; humillimis itaque divinam bonitatem celebramus laudibus, quod præsenti nostro conatui & proposito annuere voluerit, quam devotissimis etiam precibus flagitamus, quo cœlesti suo adjutorio efficiat, ut huic tractationi salutaribus successibus exoptatus præsto sit

F I N I S.

Quæ

QUæ ſcena rerum? num Podalirius
Reſurgit urna? natus Apollinis,
Novusve Chiron prodit orbi,
Ut trepident, fugiantque morbi?
Sic eſt. Hygeæ Clarus honoribus,
Et laureata fronte ſuperbior,
Fridriciana vult abire,
In patriam neo-Doctor ire.
I, perge, ventis pergito proſperis;
Praxin futuram numina ſoſpitent,
Per ſuaviorem perge morem
Corporibus renovaſſe florem.
I, perge, felix vulnera ſubleva
Dans ægriori pharmaca corpori,
Hygea dignum TE profatur,
De titulo TIBI gratulatur.
Peſtis, malorum grandior Ilias
Devaſtet orbem, Struma, Steatoma,
Aphthe, Parotis, Noma, Flatus
Hippodatæ regione natus.
Inceſtet auras, ſanguis inertia
Lenta volutus corpora Colchico
Lambat veneno, TU petitam
Des patriæ medicando vitam.
Seu ſanitatem ſubruat impius
Sub corde Cauſus, ſeu Cephalalgia
Cauſet dolores, TU petitam
Des patriæ medicando vitam.

Epiphonema.

EXhIbeo VerI, qVæ reſpICe, MVnera CorDis.

Car. Frid. Pfiſter de Burgdorff,
Auſtr. Vien. AA. LL. & Phil. Mag. Med. Cand.

EXercitatus mille laboribus,
Centumque curis jam ſatis improbis
Atletha vexatus, duello
Victor abis generoſiore.

Poſt bella fauſto Marte ſilentia,
Victorioſus quæ duce pallade
Bellator intraſti, mereris
Lauricoma radiare fronte.

Sublimiorum culmina fulgidus,
Conſcende honorum, neſcia ſordido
Latere virtus in profundo,
Te meritam vocat ad coronam,

Non indecoro pulvere ſordidam
Capeſſe laurum, quam tibi poplite
Me nunc recurvo ferre demum
Docta jubet Medices facultas,

Scientiarum clarus adoreis,
Et docta cinctus tempora laurea
Poſt detriumphatos labores
In patria ſine fine ſplende.

Hiſce Doctiſſimo Domino Candidato amico ſuo ſuaviſſimo debitiſſimam animi ſui obſervantiam teſtatam facere voluit

Petrus Linden,
ex comitatu Lippienſi Weſtphalus
LL. Cand.

SAnVs Long- -ævIs Maneas Neo-DoCtor In- -ævIs
Grata feras qV- -anVM FortVnæ LIbera n- -atVs
sors ferVet s- -anVM phœbI sIs rore be- -atVs
LVftra ferant C- DeIn sIs sVper aftra reL-

DICatVr EX affeCtV pVrI anIMI ab obfequiofiffimo Pratriota, ac intimo Dom. Neo-Doctoris Amico

Fran. Ignat. Liedlinger,
Sil. Breg. Jurium Cand.

MErcurii, doctus lætatur Apollo, relatus,
Quod famæ cupias fcandere jure gradus.
Artis Apollineæ venerabilis ecce Facultas
Munera Doctoris fuppeditare lubet.
Florentem lauro præfentat Hygea coronam,
Nexuit hanc folidi grande laboris onus.
Morbos tam chronicos, medicamine pellis acutos,
Id tibi fuccedat profperitate Dei.
Apprecor, ingenii, praxisque vigere labores,
Ut fructus nunquam fine carere queant.
Gratulor inde tibi, confcendere culmen honoris,
Lætor fucceffu profpero amice tuo.
Neftoreos annos vireat tibi fructus honoris,
Nomen ab æterna pofteritate feras.

F Diri-

Dirigat Omnipotens mea vota, precesque secundet,
Qui tibi principium, qui tibi finis erit.

Franciscus Milner,
Med. Stud. Brunsberga - Borussus.

DIgnus, ut dextra tibi serta nectam
Lauream Doctor decorande flectam,
Est enim virtus tua quæ meretur
Ut decoretur.

Jure Doctoris titulum mereris
Dignus, ut tali titulo noteris
Qui tuum cursum colophone donat
Fine coronat.

Cordis observas, animique motus
Crederis Pæon, Machaonque notus
Arte clarescens, Medicusque gnarus
Undique clarus.

Anteis plures Medicos peritos
Arte quantumvis satis expolitos
Jure de Phœbo sapiente plenum
Dico Galenum.

Ergo nunc Doctor tibi gratulamur
Artis & gnarum Medicæ profamur
Dat tibi laurum ratione sana
Fridriciana.

Tela quod jactant pharetræ Dianæ
Grana quot campis fluviisque ranæ
Tot novæ laudis tibi constituta
Sume tributa.

Opto

Opto tot Degas nIteasqVe -
- LVſtrIs
Lata qVot sVrgens ThetIs eſt ap-
Atropos VItæ reſeCare ſt-
- aMen
protrahat -

Paucis hiſce verſiculis Clariſſimo Domino Cand. Denicler de merito Doctoratus honore gratulatur

F. W. Prætorius,
Königsberga Neo-Marchicus Med. Cand.

CUm Doctorali redimitus tempora lauro,
Inviſes Patriæ limina grata tuæ,
I felix ventos precor aſpirare ſecundos
I, Patria impatiens te remeare cupit,
Doctorem votis te centum quisque ſalutat
Abſentis longas increpat usque moras,
Omnes te cupiunt præſtare medendo ſalutem,
In patria doctam quisque repoſcit opem,
I, praxis tibi fauſta fluat Dii cœpta ſecundent
Adventu fugiant morbida caſtra tuo.

Ita vovet

Franciſc. Arnold. Coſterus,
ex Liebenburg. J. Cand

Pie-

Pierides musæ pindi per prata profusæ
Agminibus Junctæ, properate ad Carmina Cunctæ,
Cimbala Vestra sonent, resonantia verba redonent,
Nunc Culmen Scandit, cui Virtus ostia Pandit,
Per pulchros Mores doctoris Nactus honores,
Per doctam Vitam generoso pulvere tritam,
Vertice Cui Crescat laurus, sine fine virescat,
Quæ feret optatum fructum hoc Certamine Natum,
Dum in Patriam tendit, praxis primordia prendit,
Queis adsint Vivi Cœlesti munere rivi,
Hoc Voveo totis, quæ fundo pectore, Votis.

Ita Nobilissimo Domino Candidato Amicoque suo Suavissimo animitus applausit

Bernard. Max. Radts:
Liebenburgensis LL. Cultor.